

■■■ รู้เท่าทัน
การเงินนอกระบบ

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
กระทรวงการคลัง

คำนำ

คู่มือวิทยากรเล่มนี้ จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นวิทยากรนำความรู้เกี่ยวกับการเงินนอกระบบไปใช้ในการบรรยาย เผยแพร่ความรู้ให้แก่ประชาชน โดยมีเนื้อหาสรุปเป็นหมวดหมู่ ตั้งแต่รูปแบบของธุรกิจการเงินนอกระบบ ลักษณะความผิดและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ความเสียหายและผลกระทบจากธุรกิจการเงินนอกระบบ วิธีป้องกันจากการถูกหลอกลวง รวมถึงวิธีการร้องเรียน แจ้งเบาะแส หรือสอบถามข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้วย

สำนักงานเศรษฐกิจการคลังหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือวิทยากรเล่มนี้จะเป็นประโยชน์แก่วิทยากรทุกท่านในการนำไปใช้ในการบรรยายให้แก่ประชาชนเป็นอย่างดี

สำนักนโยบายพัฒนาระบบการเงินภาคประชาชน

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

กระทรวงการคลัง

สารบัญ

หน้า

บทที่ ๑ การเงินนอกระบบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	๔
- การเงินนอกระบบคืออะไร	๕
- แชรส์ลูโก้	๖
- ธุรกิจขายตรงแบบแฟรนไชส์	๘
- การชักชวนให้ร่วมลงทุนในธุรกิจในธุรกิจต่าง ๆ	๑๗
- การเล่นเกม	๒๐
บทที่ ๒ ความเสียหายและผลกระทบจากการเงินนอกระบบ	๒๓
บทที่ ๓ วิธีการป้องกันตนเองจากการถูกหลอกลวง	๒๕
บทที่ ๔ ร้องเรียน แจ้งเบาะแส หรือสอบถามข้อมูล และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๒๗
บทที่ ๕ ถาม - ตอบ	๒๙

บทที่ ๑

การเงินนอกระบบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

การเงินนอกระบบที่เป็นความผิดตามกฎหมาย
ซึ่งอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของ
สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

การเงินนอกระบบคืออะไร

การเงินนอกระบบ หมายถึง การทำธุรกรรมทางการเงินที่ไม่อยู่ภายใต้ระบบการควบคุม กำกับดูแลของทางราชการไม่ว่าจะเป็นระบบสถาบันการเงิน ระบบกฎหมาย หรือไม่ได้รับการยอมรับให้เข้ามาอยู่ในระบบอย่างเป็นทางการ เช่น แคร่ลูกโซ่ ขายตรงแอบแฝงแบบแคร่ลูกโซ่ การเล่นแชร์ เป็นต้น

ปัจจุบันกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเงินนอกระบบ ได้แก่ พระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๗ และพระราชบัญญัติการเล่นแชร์ พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของสำนักงานนโยบายพัฒนาระบบการเงินภาคประชาชน (สพข.) สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง โดยมีหน้าที่ในการเสนอแนะและออกแบบนโยบายแผนและมาตรการในการดำเนินการแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคประชาชน เสนอแนะนโยบายและดำเนินการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการเงินนอกระบบ รวมทั้งรับข้อร้องเรียนจากประชาชนและนิติบุคคลที่ได้รับความเสียหายหรือไม่ได้รับความเป็นธรรม หรือถูกหลอกลวงเกี่ยวกับความผิดอันเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจการเงิน ตรวจสอบ ติดตาม และดำเนินการเกี่ยวกับผู้มีพฤติการณ์สงสัยว่ากระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน และความผิดอันเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจการเงิน รวมทั้งเป็นศูนย์ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดอันเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจการเงิน

หากมีข้อสงสัยสามารถสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่โทรศัพท์

๐ ๒๑๖๙ ๗๑๒๗ - ๓๖ โทรสาร ๐ ๒๑๖๙ ๗๑๓๘ หรือศูนย์รับแจ้งการเงินนอกระบบ ๑๓๕๙

รูปแบบของการเงินนอกระบบ มีดังนี้

๑. แשרלוקโซ่
๒. ธุรกิจขายตรงแอบแฝงแบบแשרลוקโซ่
๓. การชักชวนให้ร่วมลงทุนเก็งกำไรในธุรกิจต่าง ๆ
๔. การเล่นแשר

๑. แשרลוקโซ่

แשרลוקโซ่คืออะไร

“แשרลוקโซ่” หมายถึง รูปแบบการดำเนินธุรกิจที่มุ่งประสงค์ เพื่อหารายได้จากการระดมทุนเป็นหลัก โดยมีการสัญญาว่าจะให้ผลประโยชน์ตอบแทนในรูปแบบต่าง ๆ ที่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยของสถาบันการเงินในระยะเวลาอันสั้น โดยผู้ประกอบการมักอ้างถึงการนำเงินไปลงทุนในรูปแบบต่าง ๆ ที่มีรายได้สูงเพียงพอที่จะปันรายได้แจกจ่ายผู้ร่วมธุรกิจได้อย่างทั่วถึง มีการให้ผลประโยชน์ตอบแทนแก่ผู้ร่วมลงทุนในระยะแรก ๆ เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือและกระตุ้นให้เกิดการชักจูงให้เข้าร่วมลงทุน แต่แท้ที่จริงแล้ว ไม่ได้มีการประกอบธุรกิจใด ๆ ที่จะให้ผลประโยชน์ตอบแทนตามที่กล่าวอ้างกับผู้ร่วมลงทุน แต่จะใช้วิธีการนำเงินลงทุนของสมาชิกใหม่หมุนเวียนมาจ่ายให้สมาชิกเก่า และเมื่อไม่สามารถหาสมาชิกใหม่มาลงทุนเพิ่มได้ ก็จะไม่มีการจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนตามที่สัญญาไว้และในที่สุดก็ต้องปิดกิจการหนีไป การกระทำความกล่าวถือเป็นการจัดคิวเงิน กล่าวคือ เป็นเพียงวิธียกย่ำเงิน ไม่ได้มีการนำไปลงทุนตามที่กล่าวอ้างแต่ประการใด ดังนั้น ผลประโยชน์ตอบแทนที่นำมาจ่ายให้แก่ประชาชนก็คือ เงินที่ประชาชนนำมาลงทุนนั่นเอง ซึ่งเราเรียกการกระทำความกล่าววว่า “แשרลוקโซ่”

ตัวอย่าง สินค้าและธุรกิจที่นิยมใช้ในการชักชวนเข้าร่วมลงทุน เช่น น้ำมัน นำเงินไปปล่อยกู้ต่อ ลงทุนในธุรกิจประเภทต่าง ๆ บัตรเติมเงินโทรศัพท์มือถือ หรือ สัตว์เศรษฐกิจ เช่น นากหญ้า หรือสินค้าเกษตร เช่น ไม้กฤษณา เป็นต้น

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

พระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๗

มาตรา ๔ เป็นการหลอกลวงประชาชนโดยให้ชักชวนให้ลงทุน โดยนำเงิน หรือทรัพย์สิน และให้ไปชักชวนคนให้นำเงินมาลงทุนต่อไปเรื่อย ๆ ต่อกันไป ไม่มีที่สิ้นสุด ซึ่งอ้างว่าจะได้ผลตอบแทนสูง โดยผู้หลอกลวงมิได้นำเงินที่ได้มา ไปประกอบธุรกิจที่ถูกกฎหมายเพียงแต่นำเงินที่ได้มาจากผู้ลงทุนรายใหม่ไปหมุนเวียนจ่ายให้แก่ผู้ลงทุนรายเก่า

มาตรา ๕ เป็นความผิดเกี่ยวกับการโฆษณาชักชวนให้ประชาชนนำเงิน มาลงทุนฯ ตามลักษณะของมาตรา ๔

มาตรา ๑๒ ผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา ๔ หรือมาตรา ๕ ต้องระวางโทษ จำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท และปรับ อีกไม่เกินวันละหนึ่งหมื่นบาท ตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

ประมวลกฎหมายอาญา

(ความผิดฐานฉ้อโกง)

มาตรา ๓๔๑ ผู้ใดโดยทุจริต หลอกลวงผู้อื่นด้วยการแสดงข้อความ อันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้ง และโดยการหลอกลวง ดังว่านั้นได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม หรือทำให้ ผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม ทำ ถอน หรือทำลายเอกสารสิทธิ ผู้นั้น กระทำความผิดฐานฉ้อโกง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกิน หกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(ความผิดฐานฉ้อโกงประชาชน)

มาตรา ๓๔๓ ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๓๔๑ ได้กระทำด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จต่อประชาชน หรือด้วยการปกปิดความจริง ซึ่งควรบอกให้แจ้งแก่ประชาชน ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดดังกล่าวในวรรคแรก ต้องด้วยลักษณะดังกล่าวในมาตรา ๓๔๒ อนุมาตราหนึ่งอนุมาตราใดด้วย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงหนึ่งหมื่นสี่พันบาท

๒. ธุรกิจขายตรงแบบแฟรนไชส์

ธุรกิจขายตรงคืออะไร

“ธุรกิจขายตรง” คือ วิธีการจำหน่ายสินค้าหรือบริการที่มีลักษณะเข้าถึงตัวผู้บริโภคโดยมีผู้ขายตรงที่เรียกชื่อตามกฎหมายว่า ผู้จำหน่ายอิสระ หรือตัวแทนขายตรง เป็นผู้นำสินค้า หรือบริการไปอธิบาย หรือสาธิตสรรพคุณหรือคุณภาพของสินค้าตามสถานที่อยู่อาศัยหรือสถานที่ทำงานของผู้บริโภคโดยไม่ต้องรอให้ผู้บริโภคเป็นผู้มาซื้อหาสินค้าอย่างปกติ ซึ่งต่างจากการจำหน่ายสินค้าในธุรกิจทั่วไปที่จะมีการจำหน่ายสินค้าจากผู้ผลิตผ่านพ่อค้าคนกลาง จากนั้นสินค้าจึงจะเข้าถึงตัวผู้บริโภค ทั้งนี้ หน่วยงานที่กำกับดูแลธุรกิจขายตรงคือสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) ตามพระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง พ.ศ. ๒๕๔๕

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

พระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๗

มาตรา ๔ เป็นการหลอกลวงประชาชนโดยชักชวนให้สมัครสมาชิกทำธุรกิจขายตรง และนำเงินมาลงทุนและเน้นให้หาคนมาสมัครสมาชิก โดยจะได้ผลตอบแทนจากการหาคนมาสมัครสมาชิกมิได้เน้นขายสินค้าหรือบริการ

มาตรา ๕ เป็นความผิดเกี่ยวกับการโฆษณาชักชวนให้ประชาชนมาสมัครสมาชิกและนำเงินมาลงทุนฯ ตามลักษณะของมาตรา ๔

มาตรา ๑๒ ผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา ๔ หรือมาตรา ๕ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท และปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งหมื่นบาท ตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

พระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง พ.ศ. ๒๕๔๕

มาตรา ๑๙ ห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจขายตรงและผู้ประกอบธุรกิจตลาดแบบตรงดำเนินกิจการในลักษณะที่เป็นการชักชวนให้บุคคลเข้าร่วมเป็นเครือข่ายในการประกอบธุรกิจขายตรงหรือในการประกอบธุรกิจตลาดแบบตรง โดยตกลงว่าจะให้ผลประโยชน์ตอบแทนจากการหาผู้เข้าร่วมเครือข่ายดังกล่าว ซึ่งคำนวณจากจำนวนผู้เข้าร่วมเครือข่ายที่เพิ่มขึ้น

มาตรา ๒๐ ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบธุรกิจขายตรง เว้นแต่จะได้จดทะเบียนการประกอบธุรกิจขายตรงกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.)

ใครเป็นใครในธุรกิจขายตรง

ผู้ประกอบธุรกิจขายตรง หมายถึง ผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้จัดจำหน่าย ซึ่งใช้ระบบการจำหน่ายสินค้าหรือบริการด้วยวิธีการเสนอขายต่อผู้บริโภค ณ สถานที่ซึ่งมิใช่ตลาดสำหรับสินค้าหรือบริการชนิดนั้น ๆ โดยการเสนอขายอาจกระทำโดยผู้จำหน่ายอิสระ หรือตัวแทนขายตรง และอาจกำหนดรูปแบบ

ได้หลากหลาย แต่ที่สำคัญคือต้องให้ความสำคัญกับการอบรมผู้ขายให้ข้อมูล
ที่ถูกต้อง และรับผิดชอบต่อผู้บริโภคเพราะการขายที่ผิดวิธีย่อมส่งผลเสีย
ต่อเจ้าของกิจการโดยตรง

ผู้จำหน่ายอิสระ หมายถึง ผู้ขายที่มีใช้ลูกจ้าง มีใช้ตัวแทนของผู้ประกอบ
ธุรกิจ แต่ซื้อสินค้าจากผู้ประกอบธุรกิจแล้วนำไปขายโดยรับค่าตอบแทน
จากยอดขายที่ทำได้ การจ่ายผลตอบแทนเป็นไปตามที่กำหนดในแผนการจ่าย
ค่าตอบแทน เมื่อจะยกเลิกการเป็นผู้จำหน่ายอิสระก็สามารถขายสินค้า
กลับคืนให้แก่ผู้ประกอบธุรกิจขายตรงได้โดยวิธีที่กฎหมายกำหนด

ตัวแทนขายตรง หมายถึง ผู้ที่ผู้ประกอบธุรกิจขายตรงมอบหมาย
ให้เป็นผู้นำสินค้าหรือบริการไปขาย โดยให้ค่าตอบแทนเป็นรายได้จากยอดขาย
ที่ทำได้ ไม่มีฐานะเป็นลูกจ้างของผู้ประกอบธุรกิจ และรายได้นั้นต้องกำหนด
ชัดเจน ตัวแทนขายตรงไม่ต้องลงทุนซื้อสินค้าหรือบริการจากผู้ประกอบธุรกิจ

ธุรกิจขายตรง” กำลังได้รับความนิยมอย่างสูงจากผู้บริโภค เพราะมีอิสระ
ในการทำงาน สามารถซื้อสินค้าไปใช้ได้ในราคาถูก หรือนำไปขายอีกทอด
เพื่อเป็นอาชีพเสริมหารายได้พิเศษ หรือจะทำเป็นอาชีพหลักก็ได้ ซึ่งนับวันจะมี
ผู้สนใจที่จะเข้าร่วมลงทุนประกอบธุรกิจแนวนี้นี้เพิ่มมากขึ้น ทำให้ผู้ประกอบธุรกิจ
ด้านขายตรงต่างงัดกลยุทธ์ เพื่อจูงใจผู้บริโภค เช่น เพิ่มชนิดของสินค้าหรือบริการ
ที่หลากหลายให้ครอบคลุมกับความต้องการของผู้บริโภคมากขึ้น ทำให้ผู้บริโภค
จำนวนมากสนใจที่จะสมัครเป็นผู้ขายตรง

ธุรกิจขายตรงแบ่งออกเป็น ๓ สี

สีขาว หมายถึง ธุรกิจขายตรงที่ถูกกฎหมาย เป็นบริษัทขายตรงที่จดทะเบียนถูกต้องและดำเนินการตามแผนการตลาดที่ได้รับอนุญาตจากสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) มีลักษณะดังนี้

- บริษัทสนใจที่จะขายสินค้า
- สินค้าต้องดี มีคุณภาพ สามารถขายตัวเองได้
- ราคาขายเหมาะสมกับคุณภาพสินค้า
- มีการฝึกอบรมวิธีการขายสินค้า การสาธิตการใช้ สินค้าหรือให้สินค้าตัวอย่างไปทดลอง เพื่อจะได้บอกลูกค้าได้ถูกต้อง
- เน้นบริการหลังการขาย

สีดำ หมายถึง ธุรกิจขายตรงที่ผิดกฎหมาย เป็นบริษัทขายตรงที่อ้างว่าได้รับอนุญาต ใช้แผนการจ่ายผลตอบแทนแบบแชร์ลูกโซ่ มีลักษณะดังนี้

- อ้างว่าจดทะเบียนกับ สคบ. แล้ว
- ชักจูงให้เห็นถึงผลตอบแทนที่จะได้รับในอนาคต อันไกลจากการชักชวนให้คนมาสมัครเป็นสมาชิกเพิ่ม
- ใช้วิธีการหมุนเวียนเงินจากสมาชิกใหม่มาจ่ายสมาชิกเก่าในลักษณะแชร์ลูกโซ่

สีเทา หมายถึง ธุรกิจขายตรงแอบแฝงแบบแชร์ลูกโซ่ เป็นบริษัทขายตรงที่จดทะเบียนถูกต้อง ทำตามแผนการตลาดที่ได้รับอนุญาตแต่ภายหลังเปลี่ยนเป็นแผนการจ่ายผลตอบแทนแบบแชร์ลูกโซ่ หรือใช้ทั้งสองแผน มีลักษณะดังนี้

- จัดทะเบียนจาก สคบ. ถูกต้องตามกฎหมาย ทำตามแผนที่ได้รับอนุญาต
- เพิ่มแผนการตลาดแบบแชร์ลูกโซ่ หรือเปลี่ยนแผนมาเป็นแบบแชร์ลูกโซ่ โดยไม่ได้ขออนุญาตจาก สคบ.

ธุรกิจขายตรงแอบแฝงแบบแชร์ลูกโซ่ (สีเทา)

ด้วยวิธีการขายสินค้าในเชิงรุกตามที่ได้กล่าวข้างต้น ทำให้มีฉาชีพที่แฝงตัวอยู่ในธุรกิจขายตรงใช้กลยุทธ์ในการแนะนำสินค้าที่เป็นเท็จหรือเกินความจริง หรือใช้วิธีการดักให้ผู้บริโภคต้องการที่จะได้ผลประโยชน์จำนวนมากในระยะเวลานั้นในลักษณะของแชร์ลูกโซ่ ทำให้ผู้บริโภคต้องซื้อสินค้าหรือบริการโดยไม่จำเป็น หรือต้องซื้อเพราะถูกแรงกดดันจากผู้ขาย โดยมีผู้บริโภคจำนวนมากที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำในลักษณะดังกล่าวเป็นจำนวนมาก

ผู้ประกอบการประเภทนี้จะใช้สินค้าที่ผู้บริโภคไม่คุ้นเคยในการแอบอ้างทำธุรกิจขายตรง และใช้วิธีการชักชวนให้ประชาชนมาสมัครเป็นสมาชิก เข้าร่วมเป็นเครือข่าย และสัญญาว่าจะให้ประโยชน์ตอบแทนจากการชักจูงผู้อื่นให้เขามาร่วมเป็นเครือข่าย รวมทั้งแสดงให้เห็นว่าจะได้รับเงินหรือกำไรมากกว่าเงินที่ได้ลงทุนไป เมื่อผู้ประกอบการจะระดมทุนได้ตามที่ต้องการแล้ว ก็จะปิดกิจการหลบหนีไป ประชาชนซึ่งหลงเชื่อและสมัครเป็นสมาชิกของบริษัทเหล่านี้จะได้รับความเสียหายจากการกระทำดังกล่าว และทำให้ประชาชนมองภาพลักษณ์ของธุรกิจขายตรงไปในเชิงลบ เป็นผลให้ผู้ประกอบการธุรกิจขายตรงที่สุจริตได้รับผลกระทบในการประกอบธุรกิจไปด้วย

ธุรกิจขายตรงต่างจากแชร์ลูกโซ่อย่างไร

หลังจากแชร์ลูกโซ่ได้ระบอบอย่างหนักเมื่อประมาณยี่สิบปีก่อนและเข้ามาแฝงอยู่ในธุรกิจขายตรงในปัจจุบันกลายเป็นภาพซ้อนที่ทำให้เกิดความไม่ชัดเจนว่าธุรกิจขายตรงต่างกับแชร์ลูกโซ่อย่างไร

หากเป็นแชร์ลูกโซ่ธรรมดาที่เป็นเรื่องที่สามารถทำความเข้าใจได้ไม่ยาก เพราะจะมีการล่าหัวคิวหรือลงทุนแล้วรอรับส่วนแบ่งกันตรงไปตรงมาแทบไม่มีสินค้าหรือทำธุรกิจกันจริงตามที่กล่าวอ้าง

ในขณะที่อีกด้านหนึ่ง แชร์ลูกโซ่ที่แฝงตัวเข้ามาในระบบธุรกิจขายตรง จะทำกันอย่างแนบเนียน พัฒนาไปจากแชร์ลูกโซ่แบบธรรมดา มาก โดยทำเหมือนว่าเป็นบริษัทขายตรงที่ถูกต้องตามกฎหมาย แต่แท้ที่จริงแล้ว ได้สร้างเงื่อนไขที่เป็นการเอารัดเอาเปรียบขึ้นมาใหม่ ดูผิวเผินเหมือนไม่ใช่ การระดมเงินหรือหลอกล่อเอาผลประโยชน์ แต่แท้ที่จริงแล้วเป็นการดึงเม็ดเงิน โดยผ่านกระบวนการหาสมาชิกด้วยการจ่ายผลตอบแทนที่สูงเกินความเป็นจริง ทางธุรกิจ และไม่ได้มีเจตนาจะขายสินค้าอย่างเป็นธรรม

แชร์ลูกโซ่ที่แอบแฝงอยู่ในระบบธุรกิจขายตรงเป็นอย่างไร

- เริ่มจากการชักชวนประชาชนให้สมัครเป็นสมาชิกและหลอกหรือ บังคับให้ซื้อสินค้าราคาแพง หรือราคาถูกแต่ต้องซื้อจำนวนมากพร้อมไป ในคราวเดียวกับการสมัครเป็นสมาชิกด้วย โดยอาจจะต้องซื้อสินค้า ราคาประมาณ ๔,๐๐๐ บาท หรือสูงเกินกว่า ๑๐๐,๐๐๐ บาท ในขณะที่ระบบ ขายตรงที่แท้จริงไม่มีการบังคับซื้อ
- ไม่ได้สนใจที่จะขายสินค้า แต่เน้นที่การหาคนเข้ามาสมัครเป็นสมาชิก เพื่อเข้าร่วมธุรกิจและจะมีส่วนแบ่งรายได้ให้จากการหาสมาชิก โดยกำหนดว่าหากมาก็คนจะได้ผลตอบแทนที่พัน ก็หมื่น หรือก็แสนบาท ซึ่งเป็นจุดขายของแชร์ลูกโซ่ ขณะที่ระบบธุรกิจขายตรง ที่ถูกกฎหมายนั้นจะเป็นการสร้างธุรกิจ เพื่อขายสินค้าและสร้างองค์กร เพื่อให้เกิดการขายอย่างกว้างขวางขึ้น
- รายได้มาจากการนำเงินค่าสินค้าซึ่งผู้สมัครเป็นสมาชิกถูกบังคับให้ซื้อ มาจ่ายเป็นผลตอบแทนแก่ผู้ที่หาสมาชิกมาได้ โดยกำหนดเงื่อนไข ไว้ว่าในการเข้าแผนการตลาดที่จ่ายผลตอบแทนที่สูงและเร็วจะต้องซื้อ

สินค้าเป็นเงินจำนวนเท่าใด แต่แท้ที่จริงแล้วสินค้านี้ดั่งกล่าวเป็นเครื่องมือในการดึงเงินเข้าระบบเท่านั้นเพราะหากไม่มีการลอกบังคับให้ซื้อสินค้าในตอนสมัครเป็นสมาชิกแล้วก็จะไม่สามารถปันผลจ่ายค่าหัวคิวเป็นทอดๆ ได้ทำให้ระบบเดินต่อไปไม่ได้และล้มไปในที่สุด ขณะที่ระบบขายตรงจะมีรายได้จากการขายสินค้าหรือยอดขายสินค้าที่เกิดขึ้นในองค์กรเป็นหลัก

ชนิดของสินค้าในธุรกิจแชร์ลูกโซ่

เป็นที่ทราบกันว่า ธุรกิจแชร์ลูกโซ่ไม่มุ่งเน้นที่ตัวสินค้าแต่มุ่งเน้นในเรื่องการจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนเท่านั้น ส่วนธุรกิจขายตรงแอบแฝงแบบแชร์ลูกโซ่นั้นจำเป็นต้องมีสินค้าเพื่อเป็นข้ออ้างว่าประกอบธุรกิจในระบบ

ขายตรงจริง ๆ ไม่ได้หลอกลวงประชาชน จึงจำเป็นต้องหาสินค้ามาบังหน้าซึ่งสินค้าส่วนใหญ่จะราคาสูงมาก เมื่อเปรียบเทียบกับต้นทุนหรือคุณภาพ โดยวิธีขายสินค้าของมิจฉาชีพเหล่านี้มักจะอวดอ้างสรรพคุณที่เกินจริง เพื่อที่จะได้หลอกขายสินค้าได้ในราคาแพง และที่สำคัญได้นำแผนการจ่ายผลตอบแทนที่สูงและเร็วซึ่งจะได้รับการหาสมาชิกมาจูงใจให้ผู้บริโภคสนใจ ซื้อสินค้าเพื่อจะได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกในลักษณะแชร์ลูกโซ่ที่ผู้บริโภค คิดไม่ทันว่าเป็นการถูกหลอกบังคับให้ซื้อสินค้าในราคาแพงเกินจริง

สินค้าและบริการที่ผู้ประกอบธุรกิจขายตรงแอบแฝงแบบแชร์ลูกโซ่นิยมใช้ในการหลอกลวง ได้แก่

- ผลิตภัณฑ์อาหารเสริม เช่น สาหร่าย เห็ดหลินจือ น้ำลูกลอย เป็นต้น
- สมุนไพร เช่น โสมเกาหลี เป็นต้น
- อัญมณี เช่น เพชร พลอย เครื่องประดับ เป็นต้น
- สินค้าอุปโภคบริโภค เช่น กาแฟโสม เป็นต้น
- สินค้าเกษตร เช่น ปุยเคมี ไม้กฤษณา เป็นต้น

- การบริการ เช่น การจัดสรรวันพักผ่อน
บริการจัดคอร์สการศึกษา เป็นต้น

ประเภทของธุรกิจขายตรงแบบแฟรนไชส์ลูกโซ่

สามารถแบ่งประเภทของธุรกิจพวกนี้ออกได้เป็น ๒ ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

ประเภทแรก คือ พวกที่มองเห็นค่อนข้างชัดเจนว่าเป็น แฟรนไชส์โซ่ แม้ว่าจะมีสินค้าอุปโภคบริโภคขึ้นมาประกอบ แต่ลักษณะการแนะนำคนเข้ามาสมัครจะระบุอย่างชัดเจนว่า จะได้ส่วนแบ่งจากการหาสมาชิกรายละเอียดโดยบริษัทเหล่านี้ค่อนข้างจะสังเกตได้ง่าย เช่น สินค้าไม่มีคุณภาพ สถานที่ และเอกสารต่าง ๆ ไม่มีมาตรฐาน เชื่อถือไม่ได้ บางบริษัทใช้ใบเสร็จ ที่ซื้อมาจากร้านเครื่องเขียนหรือบางแห่งอาจจะไม่มีเอกสารหลักฐาน

การจดทะเบียนบริษัท หมายเลขผู้เสียภาษี และหลักฐานอื่น ๆ ที่เป็นเอกสารจากทางราชการ หรือแม้แต่เอกสารประกอบการขาย ก็ทำขึ้นมาอย่างไม่ถูกต้อง

หากจะไปมองกันที่กระบวนการทำตลาดแล้วจะเห็นได้ว่า ไม่ได้นำเสนอสินค้ามากนัก ไม่ได้สาธิตสินค้ากันอย่างจริงจัง มีสินค้าอยู่แค่ไม่กี่รายการอาจจะโฆษณาว่า จะมีสินค้าทยอยออกมาจากบริษัทอีกหลายรายการ แต่สุดท้ายก็ทำไม่ได้อย่างที่ประกาศไว้ นอกจากไม่ได้พูดถึงตัวสินค้าอย่างจริงจังแล้ว ยังเน้นการนำเสนอแผนการตลาดเป็นการล่าหัวคิว โดยเน้นรายได้กันเป็นสัปดาห์หรือเป็นรายวัน ในขณะที่ไม่มีการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาคุณภาพของสมาชิกในการทำตลาดอย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน

ประเภทที่สอง คือ พวกที่ประกาศตัวชัดเจนว่าเป็นธุรกิจขายตรงในระบบหลายชั้นที่ถูกกฎหมาย มีการสร้างบริษัทที่ได้มาตรฐาน บางแห่งอาจจะเป็นบริษัทจากต่างประเทศ ถ้าเทียบกับประเภทแรกแล้ว แตกต่างกันไปมากในเรื่องของสถานที่ หรือเอกสารหลักฐานซึ่งจะครบถ้วนสมบูรณ์ดูผิวเผินภายนอกมีความน่าเชื่อถือมาก แม้แต่ผู้บริหาร ที่ปรึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้อง ทุกอย่างล้วนดูมีคุณภาพทั้งสิ้น แต่บริษัทพวกนี้จะมี แผนการตลาดที่ถูกคิดค้นขึ้นมา

ให้ดึงดูดใจคน โดยจะมีแผนการตลาด ๒ แบบ ให้สามารถทำแบบที่ถูกกฎหมาย ก็ได้หรือเป็นการล่าหัวคิวเต็มตัวก็ได้

ด้วยแผนการตลาดที่ว่านี้ เมื่อสามารถล่าหัวคิวโดยการเปิดรับสมัครแบบ บังคับซื้อสินค้าแรกเข้าทันที บางบริษัทสูงกว่า ๑ หมื่นบาท ขณะที่บางบริษัท อยู่ที่ประมาณ ๔,๐๐๐ บาท มีการระบุชัดเจนว่าเมื่อสามารถหาคนเข้ามาสมัคร และซื้อสินค้าต่อจากตัวเราไปได้กี่รหัส ก็จะได้ส่วนแบ่งที่เรียกว่า คอมมิชชั่น จำนวนเท่าใดตามเงื่อนไขที่บริษัทกำหนดขึ้น ส่วนสินค้าจะมีการบริโภคหรือไม่ ไม่มีการพูดถึง เพราะสินค้าถูกนำมาบังหน้าเพื่อให้ดูเหมือนการทำธุรกิจขายตรง ที่ถูกกฎหมาย และสามารถกำหนดวงเงินได้โดยไม่เข้าข่ายผิดกฎหมายขายตรง หรือกฎหมายเกี่ยวกับแชร์ลูกโซ่เท่านั้น

ในปัจจุบันมีบริษัทที่ไม่สามารถดำเนินงานตามแผนการตลาดที่ถูกกฎหมาย ได้ตามยอดจึงเปลี่ยนมาทำแชร์ลูกโซ่แทนโดยเปิดชวนขึ้นมามากขึ้นอีกแผนหนึ่ง โดยมีวิทยากรที่มีชื่อเสียงทั้งในและนอกวงการมาบรรยาย หากผู้ที่ไม่มีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในเรื่องธุรกิจขายตรงเป็นอย่างดี มีโอกาส ที่จะถูกหลอก จนหมดเนื้อหมดตัวได้

วิธีการป้องกันตนเองจากการถูกหลอก

- ใช้เวลาในการตัดสินใจ อย่าให้ใครมาเร่งรัด
- ลองตั้งคำถามหลาย ๆ ข้อ เช่น คนหรือบริษัทที่ชวนเราน่าเชื่อถือแค่ไหน ต้นทุนสินค้าน่าจะราคาเท่าไร ราคาสินค้าเหมาะสมหรือไม่ รายได้ที่จะได้รับเป็นไปได้หรือไม่ เป็นต้น
- ขอเอกสารเกี่ยวกับข้อมูลของบริษัทให้มากที่สุดมาพิจารณา
- ขอคำแนะนำ และตรวจสอบหลักฐานที่ได้จากบริษัทกับหน่วยงานของราชการที่รับผิดชอบ เช่น สคบ.

เมื่อถูกหลอกแล้วจะต้องทำอย่างไร

- เก็บรวบรวมเอกสารต่าง ๆ ที่ได้จากบริษัทให้มากที่สุด เช่น โบรชัวร์ เอกสารการรับ - จ่ายเงิน เอกสารการชักชวนหรือแนะนำให้สมัครสมาชิก เป็นต้น
- ไปแจ้งความที่สถานีตำรวจ โดยแจ้งความได้ที่สถานีตำรวจภูธร ในท้องที่เกิดเหตุ กองบังคับการปราบปราม หรือกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ (ปอศ.)
- โทรมาปรึกษาได้ที่ศูนย์รับแจ้งการเงินนอกระบบ ๑๓๕๙ หรือแจ้งข้อมูลมาที่ ตู้ ปณ. ๑๓๕๙ ปณจ. บางรัก กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐ หรือ www.๑๓๕๙.in.th

๓. การชักชวนให้ร่วมลงทุนเก็งกำไรในธุรกิจต่าง ๆ

เป็นรูปแบบหนึ่งของการหลอกลวงต้มตุ๋นโดยใช้วิธีการเล่ห์เหลี่ยมเทคโนโลยีสมัยใหม่และทีมงานที่มีการฝึกฝนเป็นอย่างดีเพื่อชักชวน โน้มน้าวให้ร่วมลงทุนธุรกิจที่มักจะอ้างว่าเป็นที่นิยมแพร่หลายในต่างประเทศ มีตลาดกลางการซื้อขายในต่างประเทศทั่วโลก เช่น การซื้อขายเงินตรา

ต่างประเทศในลักษณะเก็งกำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน (Forex) การซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า (Commodity) หรือการเก็งกำไรจากการขึ้นลงของดัชนีหลักทรัพย์ (Set Index) เป็นต้น แม้ว่าในบางประเทศจะมีการจัดตั้งธุรกิจ ในบางประเภท แต่ประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายรองรับและกระทรวงการคลังไม่เคยอนุญาตให้ผู้อ้างว่าประกอบธุรกิจประเภทนี้

จากข้อมูลที่ทางการได้รับจากผู้เกี่ยวข้อง บริษัทประเภทนี้มักจะอ้างว่า มีการส่งคำสั่งซื้อขายไปยังบริษัทนายหน้า (BROKER) สำนักหักบัญชี (CLEARING HOUSE) หรือตลาดสินค้านี้ระหว่างประเทศต่าง ๆ ซึ่งเป็นเพียง คำกล่าวอ้างเพื่อสร้าง

ความน่าเชื่อถือเท่านั้น บริษัทไม่มีการส่งคำสั่งซื้อหรือคำสั่งขายไปต่างประเทศ แต่อย่างใด จากนั้นจะใช้วิธีการอันแยบยลพยายามให้ลูกค้าโอนเงินเข้าบริษัท ให้ได้ ซึ่งจะมีการกำหนดวงเงินขั้นต่ำไว้ตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐ - ๓๐๐,๐๐๐ บาท โดยการเปิดบัญชีกับสถาบันการเงินตามที่ระบุในนามของบริษัทหรือ พนักงานบริษัทที่ลูกค้าติดต่อด้วยเนื่องจากทั้งหมด เป็นขบวนการหลอกลวง ต้มตุ๋น และไม่มีการสั่งซื้อขายเงินตราต่างประเทศจริง ไม่มีการส่งเงินและ คำสั่งไปยังสถาบันการเงินต่างประเทศและอาศัยข้อมูลที่ได้เปรียบกว่าปกปิด ข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบันซึ่งควรบอกให้แจ้งและใช้ความได้เปรียบด้านข้อมูล ข่าวสาร และการได้รับมอบให้เป็นตัวแทนในการสั่งซื้อส่งขายแทนสมาชิก ผู้ลงทุนอาจกำหนดความสำเร็จในการสั่งซื้อส่งขายกำไรหรือขาดทุนได้ด้วย ตัวเอง และหลอกลวงให้สมาชิกผู้ลงทุนนำเงินมาลงทุนเพิ่มเติมให้เต็มหน้าตัว โดยหลอกลวงว่าบริษัทแม่ที่ต่างประเทศจะยกเลิกสัญญาและรับเงินที่ให้กับยืม ทั้งหมด ซึ่งการกระทำดังกล่าวเข้าข่ายผิดกฎหมายฐานฉ้อโกงประชาชน ตามประมวลกฎหมายอาญา และฐานกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน ตามพระราชกำหนดการกู้ยืมเงินฯ

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

พระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๗

มาตรา ๔ วรรคสอง ผู้ใดไม่มีใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับปัจจัย ชำระเงินตราต่างประเทศตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน ดำเนินการ หรือให้พนักงาน ลูกจ้าง หรือบุคคลดำเนินการโฆษณาประกาศหรือ ชักชวนประชาชนให้ลงทุน โดย

(๑) ซื้อหรือขายเงินตราสกุลใดสกุลหนึ่งหรือหลายสกุล หรือ

(๒) เก่งกำไรหรืออาจจะได้รับประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลงของ อัตราแลกเปลี่ยนเงินให้ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดฐานกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกง ประชาชนด้วย

พระราชบัญญัติซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๒๖ ผู้ใดจะประกอบธุรกิจเป็นผู้ค้าล่วงหน้า นายหน้าซื้อขายล่วงหน้า ที่ปรึกษาการซื้อขายล่วงหน้า ตัวแทนซื้อขายล่วงหน้า และผู้ประกอบธุรกิจอื่น ที่คณะกรรมการ ก.ส.ล. กำหนด ต้องได้รับอนุญาตจากเลขาธิการ ก.ส.ล.

พระราชบัญญัติสัญญาซื้อขายล่วงหน้า พ.ศ. ๒๕๔๖

มาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าต้องเป็น นิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด เว้นแต่ การประกอบ ธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าประเภทที่ปรึกษาสัญญาซื้อขายล่วงหน้าจะเป็น บุคคลธรรมดาก็ได้ และต้องได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการ ก.ล.ต.

พระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. ๒๕๔๕

มาตรา ๔ ทวิ ในการซื้อหรือขายเงินตราต่างประเทศหรือ เล็ตเตอร์ออฟเครดิต และการโอนเงินระหว่างประเทศ ธนาการหรือบุคคลอื่นใดที่ได้รับอนุญาตให้ ทำการแลกเปลี่ยนเงินต้องทำการนั้นให้ถูกต้อง ตามประกาศหรือคำสั่งของ รัฐมนตรี

กฎกระทรวงการคลัง ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๔๗) ออกตามความใน พระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. ๒๕๔๕

ข้อ ๓ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง ห้ามมิให้บุคคลใดประกอบธุรกิจ เกี่ยวกับปัจจัยชำระเงินต่างประเทศ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรี

บุคคลใดประสงค์จะประกอบธุรกิจเกี่ยวกับปัจจัยชำระเงินต่างประเทศ จะต้องทำคำขอต่อรัฐมนตรีตามแบบที่กำหนด โดยยื่นผ่านธนาคารแห่งประเทศไทย

ข้อ ๗ ห้ามมิให้บุคคลใด นอกจากธนาคารรับอนุญาต บริษัทรับอนุญาต หรือบุคคลรับอนุญาต ทำการซื้อ ขาย ให้กู้ยืม แลกเปลี่ยน หรือโอนปัจจัยชำระเงิน ต่างประเทศ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน

ความในวรรคหนึ่งไม่ให้ใช้บังคับแก่

(๑) การซื้อ การขายหรือการแลกเปลี่ยนปัจจัยชำระเงินต่างประเทศ กับธนาคารรับอนุญาตหรือบริษัทรับอนุญาต

(๒) การซื้อหรือขายธนบัตรต่างประเทศ ธนาบัตรต่างประเทศ หรือเหรียญกษาปณ์ต่างประเทศกับบุคคลรับอนุญาต หรือการขายเช็คสำหรับเดินทางที่พึงจ่ายเป็นเงินตราต่างประเทศแก่บุคคลรับอนุญาต

๔. การเล่นแชร์

การเล่นแชร์ถือว่าผิดกฎหมายหรือไม่อย่างไร

การเล่นแชร์ในอดีต เป็นการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในกลุ่มบุคคลที่รู้จักคุ้นเคยกันเป็นอย่างดี มีความไว้วางใจกัน เพื่อให้ได้เงินจำนวนหนึ่งไปใช้จ่ายหรือใช้ในการลงทุนดำเนินธุรกิจ ดังนั้นจึงไม่ค่อยมีปัญหาหรือข้อพิพาทกัน การเล่นแชร์จึงเป็นที่นิยมเล่นกันทุกวงการ และได้ขยายตัวไปอย่างรวดเร็วตามภาวะเศรษฐกิจของประเทศ ประชาชนที่ไม่สามารถเข้าถึงระบบสถาบันการเงินได้ก็สามารถมีเงินลงทุนในการดำเนินธุรกิจจากการเล่นแชร์ ทำให้เกิดมีการทำเป็นธุรกิจจัดให้มีการเล่นแชร์กันขึ้นอย่างกว้างขวาง โดยเปิดเป็นรูปบริษัท และให้ประชาชนนำเงินมาเล่นแชร์กับบริษัท ทำให้ประชาชนจำนวนมากนำเงินมาลงทุนโดยการเล่นแชร์แทนที่จะนำเงินไปฝากธนาคาร เนื่องจากได้ผลประโยชน์ตอบแทนสูงกว่าบริษัทเหล่านี้บางบริษัทมีพฤติการณ์ที่ไม่สุจริต หรือสมาชิกวงแชร์ไม่ยอมส่งเงินงวดตามกำหนดเวลา ทำให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชน และมีผลกระทบต่อการระดมเงินของสถาบันการเงิน ในที่สุดจะกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ รัฐบาลจึงได้ตราพระราชบัญญัติการเล่นแชร์ พ.ศ. ๒๕๓๔ ขึ้นมาเพื่อใช้ควบคุมการเล่นแชร์ไม่ให้มีลักษณะใกล้เคียงกับการประกอบธุรกิจเงินทุน

ตาม พ.ร.บ. การเล่นแชร์ฯ ได้มีข้อจำกัดหรือข้อห้ามในการเล่นแชร์อยู่ ๒ ส่วนด้วยกัน ได้แก่

ส่วนแรก ห้ามมิให้นิติบุคคลเป็นนายวงแชร์หรือจัดให้มีการเล่นแชร์ (ท้าวแชร์) และคำวานิติบุคคลตามกฎหมายฉบับนี้ให้หมายความรวมถึง ห้างหุ้นส่วนสามัญที่มีได้จดทะเบียนด้วย

ส่วนที่สอง ห้ามมิให้บุคคลธรรมดาจัดให้มีการเล่นแชร์ที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

๑. จัดให้มีการเล่นแชร์ที่มีจำนวนวงแชร์รวมกันมากกว่า ๓ วง
๒. จำนวนสมาชิกวงแชร์รวมกันทุกวงมากกว่า ๓๐ คน
๓. มีทุนกองกลางต่อหนึ่งงวดรวมกันทุกวงเกิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท
๔. นายวงแชร์ (ท้าวแชร์) ได้รับผลประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นนอกจากสิทธิจะได้รับทุนกองกลางโดยไม่เสียดอกเบี้ย

เจตนารมณ์ของกฎหมายฉบับนี้ ไม่ต้องการให้ผู้ใดจัดให้มีการเล่นแชร์ในลักษณะที่เป็นธุรกิจ ดังนั้น ถ้าเป็นการเล่นแชร์ที่ไม่มุ่งในทางธุรกิจก็สามารถทำได้ คือ จัดให้เล่นได้ไม่เกิน ๓ วง มีสมาชิกไม่เกิน ๓๐ คน วงเงินไม่เกิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท ตามที่กฎหมายกำหนด

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติการเล่นแชร์ พ.ศ. ๒๕๓๔

มาตรา ๕ ห้ามมิให้นิติบุคคลเป็นนายวงแชร์หรือจัดให้มีการเล่นแชร์

มาตรา ๖ ห้ามมิให้บุคคลธรรมดาเป็นนายวงแชร์หรือจัดให้มีการเล่นแชร์ที่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้

๑. เป็นนายวงแชร์หรือจัดให้มีจำนวนวงแชร์รวมกันมากกว่า ๓ วง
๒. มีจำนวนสมาชิกวงแชร์รวมกันทุกวงมากกว่า ๓๐ คน
๓. มีทุนกองกลางต่อเนื่อง ๑ งวดรวมกันทุกวงเป็นมูลค่ามากกว่า ๓๐๐,๐๐๐ บาท
๔. นายวงแชร์ (ท้าวแชร์) ได้รับผลประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่น นอกจากสิทธิที่ได้รับทุนกองกลางในการเข้าร่วมเล่นแชร์งวดหนึ่งงวดใดได้โดยไม่ต้องเสียดอกเบี้ย

มาตรา ๙ ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาชวนให้ประชาชนทั่วไปเข้าร่วมในการเล่นแชร์

มาตรา ๑๖ นิติบุคคลใดฝ่าฝืนมาตรา ๕ ต้องระวางโทษปรับ ตั้งแต่ ๑ ถึง ๓ เท่าของทุนกองกลางแต่ไม่ต่ำกว่า ๒๐๐,๐๐๐ บาท

มาตรา ๑๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถูกโกงแชร์อย่างไร

กรณีที่ถูกโกงแชร์ สามารถแยกออกเป็น ๒ กรณี ดังนี้

กรณีแรก ในกรณีที่วงแชร์กระทำผิดตาม พ.ร.บ.การเล่นแชร์ พ.ศ. ๒๕๓๔ นายวงแชร์จะมีความผิดทางอาญาเมื่อมีการกระทำความผิดขึ้นสามารถแจ้งความได้ที่สถานีตำรวจท้องที่ที่เกิดเหตุ หรือแจ้งมาได้ที่สำนักงานนโยบายพัฒนาระบบการเงินภาคประชาชน สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

กรณีที่สอง คือ การเล่นแชร์ไม่เกินกว่าที่กฎหมายกำหนด หากมีการโกงแชร์ขึ้น เช่น ลูกวงแชร์ไม่ส่งเงินงวดตามระยะเวลาหรือ นายวงแชร์หลบหนีจะเป็นเรื่องทางแพ่งผู้เสียหายสามารถแต่งตั้งทนายขึ้นมาเพื่อฟ้องร้องผู้กระทำผิดได้โดยทางรัฐไม่สามารถเข้าไปเกี่ยวข้องได้เพราะเป็นเรื่องพิพาทระหว่างเอกชนกันเอง

บทที่ ๒

ความเสียหายและผลกระทบจากรูรักริการเงินนอกระบบ

ความเสียหายและผลกระทบจากธุรกิจการเงินนอกระบบ

ธุรกิจการเงินนอกระบบสร้างความเสียหายกับระบบเศรษฐกิจเป็นอย่างมากและเงินเหล่านี้ก็มิได้นำไปใช้ในการลงทุนที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อเศรษฐกิจของประเทศ ส่วนใหญ่จะหมดไปกับการใช้จ่ายสิ้นเปลือง นอกจากนี้การระดมเงินนอกระบบมักจะเกิดขึ้นสวนทางกับนโยบายรัฐบาล ซึ่งทำให้มีเงินออมในระบบน้อยลง ทั้งยังเกิดผลกระทบต่อการประกอบธุรกิจการเงินภายในระบบ ส่งผลให้เงินฝากของสถาบันการเงินไหลออกไปสู่ระบบ ตลาดเงินมีผลกระทบต่อประชาชนทั่วไป ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ทำให้เกิดความเสียหายในวงกว้างและเกิดความเดือดร้อนไปทุกจังหวัดทั่วประเทศทำให้ความเป็นอยู่ ภาวะทางสังคม สุขภาพจิตของผู้ถูกหลอกลวงอันจะมีผลกระทบไปสู่ระบบเศรษฐกิจและสังคมโดยรวมอีกด้วย

บทที่ ๓

วิธีป้องกันตนเองจากการถูกล่อลวง

วิธีการป้องกันตนเองจากการถูกหลอกลวง

- อย่าหลงเชื่อบุคคลหรือบริษัทที่ชักชวนให้นำเงินมาลงทุนในธุรกิจใด ๆ ก็ตามที่ให้ผลประโยชน์ตอบแทนสูงมากในเวลาอันรวดเร็ว
- เมื่อมีบุคคลมาชักชวนให้ลงทุน อย่าเพิ่งตัดสินใจในทันที ลองตั้งหลาย ๆ คำถามที่เกี่ยวกับการลงทุนนั้น ถามคนที่มาชักชวนลงทุนว่าน่าเชื่อถือแค่ไหน รายได้ที่ได้รับมีความเป็นไปได้หรือไม่
- ตรวจสอบข้อมูลของบุคคลและบริษัทอย่างรอบคอบว่ามีความน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใดจากเอกสารต่าง ๆ เช่น แผ่นพับ เอกสารการชักชวน หรือการจ่ายผลตอบแทน การจดทะเบียนบริษัท การจดทะเบียนเป็นบริษัทขายตรง
- ขอคำแนะนำและตรวจสอบหลักฐานที่ได้รับจากบริษัทกับหน่วยงานของทางราชการที่รับผิดชอบ

บทที่ ๔

ร้องเรียน แจ้งเบาะแส หรือสอบถามข้อมูล
และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ร้องเรียน แจ้งเบาะแส หรือสอบถามข้อมูลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑. ศูนย์รับแจ้งการเงินนอกระบบ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง
โทร. ๑๓๕๕ หรือส่งจดหมายมาได้ที่ ตู้ ปณ. ๑๓๕๕ ปณจ. บางรัก กรุงเทพฯ
๑๐๕๐๐
๒. สำนักนโยบายพัฒนาระบบการเงินภาคประชาชน
สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง ถนนพระราม ๖
แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐
โทร. ๐ ๒๑๖๙ ๗๑๒๗ - ๓๖
๓. สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) โทร. ๑๑๖๖
๔. สำนักคดีอาญาพิเศษ ๑ กรมสอบสวนคดีพิเศษ (DSI)
โทร. ๐ ๒๑๔๒ ๒๙๐๗
๕. ศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน โทร. ๑๒๑๓
หรือธนาคารแห่งประเทศไทย โทร. ๐ ๒๒๘๓ ๕๓๕๓
๖. กองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับอาชญากรรม
ทางเศรษฐกิจ (บก.ปอศ.) โทร. ๐ ๒๒๓๗ ๗๕๓๕
โทรสาร ๐ ๒๒๓๔ ๖๘๐๖
๗. สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) โทร ๑๕๕๖
๘. สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
(สำนักงาน ก.ล.ต.) โทร. ๐ ๒๒๖๓ ๖๐๐๐
๙. สำนักงานคณะกรรมการกำกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า
(สำนักงาน ก.ส.ล.) โทร. ๐ ๒๖๘๕ ๓๒๕๐

บทที่ ๕

ถาม - ตอบ

ถาม-ตอบ

ถาม จะทราบได้อย่างไรว่า ธุรกิจที่เข้าร่วมลงทุนเป็นธุรกิจการเงิน
นอกระบบและผิดกฎหมาย

ตอบ ลักษณะของธุรกิจการเงินนอกระบบที่เข้าข่ายการกระทำผิดกฎหมาย
การกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนส่วนใหญ่จะมีรูปแบบลักษณะ
ใกล้เคียงกันคือ การหาสมาชิกเพิ่ม และให้ผลประโยชน์ตอบแทนสูงเกินจริง
ในระยะเวลาอันรวดเร็ว โดยที่ไม่สามารถอธิบายได้ชัดเจนว่าประกอบ
ธุรกิจใด ซึ่งสามารถแบ่งออกได้ใน ๒ แบบ ดังนี้

แบบที่ ๑ ลักษณะการขายตรงแบบแชร์ลูกโซ่

เป็นรูปแบบหนึ่งของหลอกลวงฉ้อโกงประชาชน โดยหลอกล่อ
ให้ผลประโยชน์ตอบแทนสูงในระยะเวลานั้น หรืออาศัยธุรกิจขายตรงบังหน้า
แบบแชร์ลูกโซ่ บุคคลหรือนิติบุคคลที่ประกอบธุรกิจลักษณะนี้ จะเน้นโดย
การชักชวนให้สมัครเป็นสมาชิก หรือประกาศรับสมัครงานโดยมีสินค้าบังหน้า
หรือประกอบธุรกิจทางด้านนำเข้าส่งออก โดยบริษัทไม่ได้มุ่งเน้นการขายสินค้า
แต่เน้นให้ชักชวนบุคคลอื่นมาเป็นสมาชิกหรือพนักงานบริษัทเพิ่มต่อกันไปเรื่อย ๆ
โดยมีผลประโยชน์ตอบแทนจากการหาสมาชิกเพิ่มในอัตราสูง

กลุ่มบุคคลที่ตกเป็นเหยื่อการหลอกลวงประเภทนี้ ส่วนใหญ่จะเป็น
แม่บ้าน ครูหรือข้าราชการชั้นผู้น้อย หรือประชาชนในต่างจังหวัด ที่มีการศึกษา
ในระดับหนึ่งและไม่ได้ใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจอย่างรอบคอบ มุ่งแต่เพียง
ผลประโยชน์ตอบแทนที่ได้รับในอัตราสูงเท่านั้น และมีได้มีความสงสัยว่าบริษัท
ประกอบธุรกิจใดที่สามารถจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนในอัตราที่สูงมากได้

แบบที่ ๒ ลักษณะการชักชวนให้ร่วมลงทุนซื้อขายหรือเก็งกำไรในธุรกิจประเภทต่าง ๆ

เป็นรูปแบบหนึ่งของการหลอกลวงต้มตุ๋นโดยใช้วิธีการเล่ห์เหลี่ยมเทคโนโลยีสมัยใหม่และทีมงานที่มีการฝึกฝนเป็นอย่างดีเพื่อชักชวน โน้มน้าวให้ร่วมลงทุนธุรกิจที่มักจะอ้างว่าเป็นที่นิยมแพร่หลายในต่างประเทศ มีตลาดกลางการซื้อขายในต่างประเทศทั่วโลก เช่น การซื้อขายเงินตราต่างประเทศในลักษณะเก็งกำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน (Forex) การซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า (Commodity) หรือการเก็งกำไรจากการขึ้นลงของดัชนีหลักทรัพย์ (Set Index) เป็นต้น แม้ว่าในบางประเทศจะมีการจัดตั้งธุรกิจนี้ในบางประเภท แต่ประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายรองรับและกระทรวงการคลังไม่เคยอนุญาตให้ผู้ที่อ้างว่าประกอบธุรกิจประเภทนี้ จากข้อมูลที่ทางการได้รับจากผู้เกี่ยวข้อง บริษัทประเภทนี้มักจะอ้างว่า มีการส่งคำสั่งซื้อขายไปยังบริษัทนายหน้า (BROKER) สำนักหักบัญชี (CLEARING HOUSE) หรือตลาดสินค้านระหว่างประเทศต่าง ๆ ซึ่งเป็นเพียงคำกล่าวอ้างเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือเท่านั้น บริษัทไม่มีการส่งคำสั่งซื้อหรือคำสั่งขายไปต่างประเทศแต่อย่างใด จากนั้นจะใช้วิธีการอันแยบยลพยายามให้ลูกค้าโอนเงินเข้าบริษัทให้ได้ ซึ่งจะมีการกำหนดวงเงินขั้นต่ำไว้ตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐ - ๓๐๐,๐๐๐ บาท โดยการเปิดบัญชีกับสถาบันการเงินตามที่ระบุในนามของบริษัทหรือพนักงานบริษัทที่ถูกค่าติดต่อด้วย เนื่องจากทั้งหมดเป็นขบวนการหลอกลวง ต้มตุ๋น และไม่มี การส่งซื้อขายเงินตราต่างประเทศจริง ไม่มีการส่งเงิน และคำสั่งไปยังสถาบันการเงินต่างประเทศและอาศัยข้อมูลที่ได้เปรียบกว่าปกติ ข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบันซึ่งควรบอกให้แจ้งและใช้ความได้เปรียบด้านข้อมูลข่าวสาร และการได้รับมอบให้เป็นตัวแทนในการสั่งซื้อส่งขายแทนสมาชิกผู้ลงทุน อาจกำหนดความสำเร็จในการสั่งซื้อส่งขายกำไรหรือขาดทุนได้ด้วยตัวเอง และหลอกลวงให้สมาชิกผู้ลงทุนนำเงินมาลงทุนเพิ่มเติมให้เต็มหน้าตัว โดยหลอกลวงว่าบริษัทแม่ที่ต่างประเทศจะยกเลิกสัญญาและรับเงินที่ให้อยู่ทั้งหมด ซึ่งการกระทำดังกล่าวเข้าข่ายผิดกฎหมายอาญาฐานฉ้อโกงประชาชน

และฐานกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนตามพระราชกำหนดการกู้ยืมเงินฯ

ถาม แชรส์ลูโกคืออะไร

ตอบ การดำเนินธุรกิจที่มุ่งประสงค์เพื่อหารายได้จากการระดมทุนเป็นหลัก โดยมีการสัญญาว่าจะให้ผลประโยชน์ตอบแทนในรูปแบบต่าง ๆ ที่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยของสถาบันการเงินในระยะเวลาอันสั้น โดยผู้ประกอบการมักอ้างถึงการนำเงินไปลงทุนในรูปแบบต่าง ๆ ที่มีรายได้สูงเพียงพอที่จะปันรายได้แจกจ่ายผู้ร่วมธุรกิจได้อย่างทั่วถึง มีการให้ผลประโยชน์ตอบแทนแก่ผู้ร่วมลงทุนในระยะแรก ๆ เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือและกระตุ้นให้เกิดการชักจูงให้เข้าร่วมลงทุนแต่แท้ที่จริงแล้ว ไม่ได้มีการประกอบธุรกิจใด ๆ ที่จะให้ผลประโยชน์ตอบแทนตามที่กล่าวอ้างกับผู้ร่วมลงทุน แต่จะใช้วิธีการนำเงินลงทุนของสมาชิกรายใหม่หมุนเวียนมาจ่ายให้สมาชิกเก่า และเมื่อไม่สามารถหาสมาชิกใหม่มาลงทุนเพิ่มได้ ก็จะไม่มีเงินมาจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนตามที่สัญญาไว้และในที่สุดก็ต้องปิดกิจการหนีไป

ถาม ลักษณะการจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนในธุรกิจแชร์ลูโก มีวิธีการอย่างไร

ตอบ ธุรกิจแชร์ลูโกจะใช้วิธีการนำเงินลงทุนของสมาชิกรายใหม่มาจ่ายหมุนเวียนให้สมาชิกรายเก่า เนื่องจากไม่ได้มีการประกอบธุรกิจใด ๆ โดยชอบด้วยกฎหมายที่จะให้ผลประโยชน์ตอบแทนพอเพียงที่จะนำมาจ่ายให้แก่สมาชิกผู้ร่วมลงทุนตามที่สัญญาไว้ได้

ถาม ธุรกิจขายตรงแอบแฝงแบบแชร์ลูโกมีความแตกต่างจากธุรกิจขายตรงอย่างไร

ตอบ ธุรกิจขายตรงที่ถูกต้องตามกฎหมายต้องขออนุญาตจากทางสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) และดำเนินธุรกิจตามแผนการตลาดที่ได้รับอนุญาต โดยเน้นขายสินค้า และสร้างองค์กร เพื่อเป็นการขยายตลาดผู้บริโภค ซึ่งรายได้หลักจะมาจากการขายสินค้า ส่วนธุรกิจขายตรงแบบแฟรนไชส์ จะมีการอนุญาตจากทางสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) แต่ต่อมานำแผนการตลาดแบบแฟรนไชส์เข้ามาแบบแฟรนไชส์ ในลักษณะของการเรียกเก็บค่าสมาชิก ในอัตราที่สูง มีการบังคับซื้อสินค้าในราคาที่สูง แต่คุณภาพต่ำ โดยไม่เน้นการขายสินค้า แต่จะมุ่งเน้นให้หาคนสมัครสมาชิกใหม่ต่อไปเรื่อย ๆ ในลักษณะของแฟรนไชส์ ซึ่งรายได้หลักจะมาจากการหาสมาชิกมากกว่าการขายสินค้า

ถาม วิธีการป้องกันตนเองจากการถูกหลอกจากธุรกิจแฟรนไชส์มีอะไรบ้าง

ตอบ

- ใช้เวลาในการตัดสินใจ อย่าให้ใครมาเร่งรัด
- ลองตั้งคำถามหลาย ๆ ข้อ เช่น คนหรือบริษัทที่ชวนเราน่าเชื่อถือแค่ไหน ต้นทุนสินค้าน่าจะราคาเท่าไร ราคาสินค้าเหมาะสมหรือไม่ รายได้ที่จะได้รับเป็นไปได้หรือไม่ เป็นต้น
- ขอเอกสารเกี่ยวกับข้อมูลของบริษัทให้มากที่สุดมาพิจารณา
- ขอคำแนะนำ และตรวจสอบหลักฐานที่ได้จากบริษัทกับหน่วยงานของราชการที่รับผิดชอบ เช่น สคบ.

ถาม เมื่อถูกหลอกจากธุรกิจแฟรนไชส์แล้วจะอย่างไร

ตอบ

- เก็บรวบรวมเอกสารต่าง ๆ ที่ได้จากบริษัทให้มากที่สุด เช่น โบรชัวร์ เอกสารการรับ - จ่ายเงิน เอกสารการชักชวนหรือแนะนำให้สมัครสมาชิก เป็นต้น

- ไปแจ้งความที่สถานีตำรวจ โดยแจ้งความได้ที่สถานีตำรวจภูธร ในท้องที่เกิดเหตุ กองบังคับการปราบปราม หรือกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ (ปอศ.)
- โทรมาปรึกษาได้ที่ศูนย์รับแจ้งการเงินนอกระบบ ๑๓๕๙ หรือแจ้งข้อมูลมาที่ ตู้ ปณ. ๑๓๕๙ ปณจ. บางรัก กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐ หรือ www.๑๓๕๙.in.th

ถาม ผู้เสียหายจากการถูกหลอกลวงให้เข้าร่วมลงทุนหรือได้รับความเดือดร้อนจากธุรกิจการเงินนอกระบบจะต้องดำเนินการอย่างไร และมีหน่วยงานไหนดูแลรับผิดชอบ

ตอบ หากท่านหรือบุคคลที่ท่านรู้จักเป็นผู้เสียหาย สามารถสอบถาม หรือปรึกษากับเจ้าหน้าที่ได้ที่

๑. กระทรวงการคลัง

- ศูนย์รับแจ้งการเงินนอกระบบ
สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง โทร. ๑๓๕๙
- สำนักนโยบายพัฒนาระบบการเงินภาคประชาชน
สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ถนนพระราม ๖
แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐
โทร. ๐ ๒๑๖๙ ๗๑๒๗-๓๖
- ตู้ ปณ. ๑๓๕๙ ปณจ. บางรัก กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

๒. กรมสอบสวนคดีพิเศษ (DSI)

- สำนักคดีอาญาพิเศษ ๑ โทร. ๐ ๒๑๔๒ ๒๙๐๗

๓. ธนาคารแห่งประเทศไทย

- ศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน โทร. ๑๒๑๓

- ธนาคารแห่งประเทศไทย ถนนสามเสน บางขุนพรหม กรุงเทพฯ โทร. ๐ ๒๒๘๓ ๕๓๕๓

๔. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

- กองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ (ปอศ.) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โทร. ๐ ๒๒๓๗ ๑๑๙๙
- สถานีตำรวจนครบาล ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ทุกสถานี

๕. ต่างจังหวัด สอบถามได้

- ผู้ว่าราชการจังหวัด
- สถานีตำรวจภูธร
- สรรพากรพื้นที่ทุกจังหวัด

ถาม ถ้านายวงแชร์ (ท้าวแชร์) หนึ่งแชร์จะอย่างไร

ตอบ ไปฟ้องศาล กรณีท้าวแชร์หนีหรือโกงมี ๒ กรณี

๑. ตั้งใจท้าวแชร์จริงแต่ด้วยสาเหตุใดหรือด้วยความจำเป็นใด ๆ ก็ตามที่ไม่สามารถบริหารเงินให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการเล่นแชร์ ถือว่าเป็นการฟ้องคดีทางแพ่ง

๒. มีเจตนาตั้งแต่ต้นว่าจะไม่ท้าวแชร์แต่อ้างว่าจะท้าวแชร์ หลังจากนั้นเมื่อได้เงินแล้วก็ขีดเงินหลบหนีไปถือว่าเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาหมวด ๓ มาตรา ๓๔๑ ความผิดฐานฉ้อโกง (ดูในเว็บไซต์ หัวข้อ พ.ร.บ. /กฎหมาย) หรือพระราชกำหนดการกักขังเงิน ที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. ๒๕๖๗

ถาม เมื่อสมาชิกวงแชร์ (ลูกแชร์) หนึ่งจะอย่างไร

ตอบ ถ้าลูกแชร์หนี (จะ ๑ คน ๒ คน หรือเกือบทั้งหมด) วงแชร์จะต้องดำเนินการต่อไป ท้าวแชร์ต้องรับผิดชอบโดยการสำรองจ่ายไปก่อน ซึ่งท้าวแชร์มีสิทธิฟ้องคดีหรือใช้สิทธิเอา กับสมาชิกวงแชร์ที่หนีได้ (จะเป็นแพ่งหรืออาญาแล้วแต่กรณี) การฟ้องคดีแชร์ไม่จำเป็นต้องมีเอกสารหรือหลักฐานเป็นหนังสือ สามารถใช้พยานบุคคลนำสืบได้

ถาม วงแชร์ที่จัดตั้งไม่ถูกต้องตามพระราชบัญญัติการเล่นแชร์ พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๖ เช่น จัดให้มีการเล่นแชร์มีจำนวนวงแชร์รวมกันมากกว่า ๓ วง หรือจำนวนสมาชิกวงแชร์รวมกันทุกวงมากกว่า ๓๐ คน หรือมีทุนกองกลางต่อหนึ่งวงรวมกันทุกวงเป็นมูลค่ามากกว่า ๓๐๐,๐๐๐ บาท หากท่านเป็นสมาชิกวงแชร์ลักษณะดังกล่าวเมื่อถูกดำเนินคดีจะอย่างไร

ตอบ หากถูกดำเนินคดี เนื่องจากวงแชร์ดังกล่าวผิดกฎหมาย แต่สมาชิกที่ร่วมเล่นแชร์สามารถฟ้องท้าวแชร์เรียกเงินคืนได้ เนื่องจากมาตรา ๗ ระบุไว้ว่า บทบัญญัติในมาตรา ๖ ไม่กระทบกระเทือนถึงการที่สมาชิกวงแชร์จะฟ้องคดี หรือใช้สิทธิเรียกร้องเอา กับนายวงแชร์ หรือผู้จัดให้มีการเล่นแชร์

ถาม ลูกวงแชร์ที่เปียแชร์ไปแล้ว ไม่มีเงินมาส่งค่าวงรวมดอกเบี้ยต่อวงแชร์ จะขอให้ท้าวแชร์สำรองจ่ายไปก่อน โดยท้าวแชร์ทำสัญญาเงินกู้ไว้กับลูกวงแชร์คนดังกล่าวเพื่อป้องกันการเบี้ยวกรณีนี้จะต้องกำหนดอัตราดอกเบี้ยเท่าไร

ตอบ ในการเปียแชร์หรือการเล่นแชร์ในแต่ละครั้งนั้น สมาชิกในวงที่ไม่มีเงินส่งค่าวง และขอกู้เงินจากท้าวแชร์ไปชำระค่าวง โดยทำสัญญาเงินกู้ไว้กับลูกวงแชร์คนดังกล่าวเพื่อป้องกันการเบี้ยวกรณีนี้จะต้องกำหนดอัตราดอกเบี้ยเท่าไร

เกินอัตรา พ.ศ. ๒๔๗๕ ที่กำหนดไว้ไม่เกินร้อยละ ๑๕ ต่อปี เพราะสัญญาเงินกู้ นั้น สืบเนื่องมาจากการเล่นแชร์ไม่ใช่การกู้ยืมเงินทั่ว ๆ ไป

หมายเหตุ : สัญญาเงินกู้ในที่นี้มี ๒ กรณี คือ

๑. สัญญาเงินกู้ทั่วไปพระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พ.ศ. ๒๔๗๕ ที่กำหนดอัตราดอกเบี้ยไม่เกินร้อยละ ๑๕ ต่อปีตามที่กฎหมายกำหนด

๒. สัญญาเงินกู้ที่เกิดจากการเล่นแชร์ที่สมาชิกคนใดไม่มีเงินมาชำระค่างวดตามเวลาที่กำหนดแล้วไปทำสัญญากู้ยืมเงินจากท้าวแชร์เพื่อนำมาชำระค่างวด กำหนดอัตราดอกเบี้ยจะเป็นเท่าไรก็ได้ตามที่ตกลงกันไว้ในวงแชร์ซึ่งจะมีคู่กรณีอยู่ ๒ คน คือ ท้าวแชร์ที่เป็นเจ้านั้นกับสมาชิกวงแชร์คนใดที่เป็นลูกหนี้

ถาม การเล่นแชร์ของประชาชนทั่วไปผิดกฎหมายหรือไม่

ตอบ ไม่ผิด หากไม่ได้ดำเนินการเป็นธุรกิจหรือขัดต่อข้อห้ามของกฎหมาย ดังนี้

๑. ห้ามมีจำนวนสมาชิกวงแชร์รวมกันทุกวงมากกว่า ๓๐ คน
๒. ห้ามเป็นนายวงแชร์ (ท้าวแชร์) หรือจัดให้มีการเล่นแชร์มีจำนวนวงแชร์รวมกันมากกว่า ๓ วง
๓. ห้ามนายวงแชร์ (ท้าวแชร์) จัดให้มีการเล่นแชร์ที่มีทุนกองกลางต่อหนึ่งงวดรวมกันทุกวงเป็นมูลค่ามากกว่า ๓๐๐,๐๐๐ บาท (สามแสนบาทถ้วน)

บันทึก

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

บันทึก

This image shows a single page of white paper with horizontal blue lines, typical of notebook paper. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

บันทึก

This image shows a single page of white paper with horizontal blue ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are approximately 20 lines visible. The paper has a slightly textured appearance and some minor blemishes or discoloration, particularly towards the edges. The top edge of the paper is slightly irregular, suggesting it might be from a bound notebook or folder.

ศูนย์รับแจ้งการเฝ้าระวังระบบ
สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

โทร. 1359 หรือตู้ ป.ณ. 1359

ปณจ.บวรรัก กรุงเทพฯ 10500

www.1359.in.th